

GROMADZENIE ZBIORÓW BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH

Kościół katolicki przedłuża misję zbawczą Chrystusa. Ma on powszechne posłannictwo zbawcze, a celem jego postępowania nie jest działalność polityczna, gospodarcza czy społeczna. Cel ten jest religijny, eschatologiczny. Jednak „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym” II Soboru Watykańskiego w numerze 40 wyraźnie zaznacza, że Kościół należy rozpatrywać również „[...] pod kątem jego istnienia w tym świecie, oraz życia w nim i działania”. Kościół jest powiązany ściśle z wieloma przejawami tego życia. Szczególnie ściśle powiązanie obserwujemy z kulturą w szerokim jej rozumieniu. Na jedno z naczelných miejsc w tym względzie wysuwa się sprawa bibliotek kościelnych. Z jednej strony są one powiązane z innymi tego typu instytucjami tak ważnymi dla rozwoju kulturalno-intelektualnego ludzkości. Z drugiej strony są związane z Kościołem i jego misją. Można o nich powiedzieć, że są:

- szacownymi instytucjami gromadzącymi dorobek intelektualny ludzkości;
- warsztatami pracy szeregu badaczy;
- wreszcie jako instytucje związane z Kościołem są pomocą w jego działalności duszpasterskiej i w procesie kształcenia teologicznego (m.in. kształcenia duchowieństwa).

Jednym słowem są to instytucje, nazwijmy kulturalno-kościelne o szczególnym charakterze. Właśnie ten charakter ma wpływ na samą organizację biblioteki, jak i na proces gromadzenia jej zbiorów. Zresztą problematyka gromadzenia zbioru należy zawsze do podstawowych zagadnień z zakresu organizacji pracy bibliotecznej we wszystkich instytucjach tego rodzaju. Oczywiście jest rzeczą, że w organizacji procesu gromadzenia zbiorów w bibliotekach kościelnych zawsze uwzględniać będziemy wszelkiego rodzaju normy ogólnie przyjęte w placówkach państwowych i społecznych. Przy katalogowaniu uwzględnimy ustalone instrukcje. Z drugiej strony zawsze musimy pamiętać o pewnego rodzaju „specyficznym charakterze” biblioteki kościelnej. Jednak gromadząc nawet bibliotekę ściśle teologiczną nie można zignorować faktu odniesienia tej dyscypliny do innych nauk. Dlatego np. gromadząc podręczniki musimy wśród nich umieścić ogólne opracowania z innych dziedzin. Pewne działy teologii nie obejmą się bez tych pozycji (np. historia Kościoła bez opracowań z historii powszechnej; bibliistyka bez archeologii i językoznawstwa). W zbiorach teologicznych powinny być dobrze reprezentowane szczególnie pewne działy z humanistyki (np. pedagogika, sztuka, socjologia, psychologia, prawo). Powyższe uwagi mogą być przydatne głównie dla bibliotek seminaryjnych; w wypadku wykorzystywania zbiorów przez alumnów. Dzięki tym bibliotekom będą mogli uzupełnić braki w wiadomościach ze szkoły średniej. Wreszcie należy pamiętać, że korzystanie z bibliotek ułatwia w sporej mierze ich komputeryzacja.

Naszukowana powyżej problematyka, jak również szereg innych zagadnień związanych z gromadzeniem zbiorów bibliotek kościelnych stało się te-

matem sesji naukowej zorganizowanej przez Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych KUL w dniach 1-2 X 1992 (temat sesji: „Organizacja procesów gromadzenia zbiorów w bibliotekach kościelnych w Polsce”). Doświadczeni prelegenci-bibliotekarze, głównie z Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, podzielili się z uczestnikami sesji swoimi wiadomościami teoretycznymi i doświadczeniami praktycznymi. Referaty uzupełniła ożywiona dyskusja. Uczestnikami sesji byli pracownicy szeregu bibliotek kościelnych z terenu całej Polski.

Program sesji był następujący:

1 X 1992

1. Wprowadzenie do obrad (ks. prof. dr hab. Marek T. Zahajkiewicz).
2. Zarys koncepcji biblioteki teologicznej (dr Stanisław Postawa, PAT).
3. Dzieła informacyjno-naukowe, podręczniki, czasopisma bibliotekarskie i katalogi biblioteczne jako pomoc w gromadzeniu księgozbioru teologicznego (mgr K. Wiśniowska, kustosz dyplomowany).
4. Funkcjonowanie działu gromadzenia (mgr E. Żelechowska, kustosz)
– część pogładowa (W. Kapłan, kustosz).
5. Problemy, doświadczenia i metody związane z gromadzeniem księgozbioru:
– piśmiennictwo polskie (W. Kapłan);
– piśmiennictwo obce (mgr E. Żelechowska).
6. Metody wymiany zagranicznej: dotychczasowe doświadczenia i dzień dzisiejszy (mgr I. Sudrawska, kustosz).

2 X 1992

7. Znaczenie wymiany krajowej wydawnictw bieżących i dubletów (mgr A. Konderak, kustosz).
8. Informacja ogólna o obowiązujących wcześniej i obecnie instrukcjach katalogowania. Podstawowe elementy opisu katalogowego (U. Grubecka, kustosz).
9. Komputeryzacja bibliotek i możliwości jej wpływu na procesy gromadzenia księgozbiorów w bibliotekach kościelnych:
– Zarys problematyki (ks. mgr K. Gonet, dyrektor Biblioteki Seminarium Duchownego w Warszawie);
– część pogładowa (ks. mgr K. Gonet).
10. Magazynowanie księgozbioru (mgr H. Adamczuk, kustosz):
– część pogładowa (mgr H. Adamczuk).

Materiały powyższej sesji ukazały się już w druku w naszym czasopiśmie „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, t. 62, s. 193-268.

Ks. Marek T. Zahajkiewicz